

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târnul Inului Nr. 30, orașul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile neînscrise nu se primesc. — Manuscrisele nu se restituie.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Ooppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicările mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 2-a o serie 20 bani.

Nr. 211.

Brașov, Joi 26 Septembrie (9 Octombrie).

1902.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octombrie st. v. 1902

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șase luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Redeschiderea dietei.

Astăzi se redeschide dieta ungurească și se inaugurează tot deodată noua clădire pompasă și lucioasă a parlamentului, care a costat atâtea mii de milioane, ce cad în sarcina contribuabililor din totă țera.

Orgoliul național maghiar a dat naștere ideii de-a clădi un palat atât de sumptuos, merit ca prin strălucirea sa esteriore să înalțe vața dietei și să premărească parlamentarismul unguresc. Numai că risipa cea mare, ce s'a făcut cu acesta clădire peste măsură lucioasă, nu stă în nici o proporțiune cu sărăcia, ce domnesce în țară.

Cei ce au voit să simbolizeze astfel importanța parlamentarismului unguresc nu puteau să semnifice mai nimerit contrastele, ce există de fapt între dieta cea totdeauna gata de a fi expresiunea fuduliei și a exclusivismului rasei dominante maghiare și între poporațiunea poliglotă, de a cărei dorințe și aspirațiuni acesta

dietă n'a ținut și nu ține sémă mai de loc, orî numai în măsură cu totul nesuficientă.

Efectele parlamentarismului modern unguresc le vedem adî pe toate cărările și nimeni nu ne-ar crede, când am afirma, că popórele acestor țări, se pot bucura de ele. Ingâmfaarea, sumeția și încrederea órbă în sine și 'n puterile sale, étă timbrul caracteristic ce l'au imprimat acest parlamentarism timpului de față, și cine ar puté nega, că strălucirea atât de costisitoare a noului palat al dietei n'ar fi în consonanță cu el?

Décă de strămutarea magnațiilor și deputațiilor din vechia clădire în cea nouă pompasă s'ar puté lega cel puțin speranța, că ei nu vor duce cu sine și spiritul de intoleranță, ce a ilustrat până acuma toate faptele și întreprinderile lor!

Dér o astfel de speranță n'are nici un temei, ci din contră pare justificat să admitem, că trufia șovinistă va cresce încă cu dimensiunile mai mari și mai grandioase ale clădirei, care va fi în viitor teatrul spectacolelor ce ni-le va oferî.

Deja adî când pentru prima órá s'a audît glasul șovinistilor între părții noului palat, aceștia au dat o probă, că se simt și mai îndrăzneți și mai întreprindători în noua împrejurime.

Discuțiunile dietale s'au început în noul palat c'un atac vehement al opoziției kossuthiste în contra guvernului.

Dér atacurile n'au fost îndreptate numai în contra guvernului, ci chiar și contra monarhului, încât președintele camerei Apponyi din cauza acesta a trebuit să cheme de două ori la ordine pe unul dintre vorbitori.

Étă sub ce auspicii s'a redeschis dieta ungară în nisce momente, când din toate părțile se ridică probleme grele și serioase, cari pentru a puté fi rezolvate spre binele statului și a popórelor lui, ar trebui să întîmpine

cu totul alt spirit în dietă, spiritul demn și conciliant al echității și al dreptății.

Convocarea „Reichsrath“-ului.

„Correspondenzbureau“ din Viena anunță, că convocarea „Reichsrath“-ului se va face în zilele proxime.

Modificarea legii naționalității.

În congregația de alaltăeri a comitatului Liptau a venit la ordinea zilei rescriptul comitatului Pojun privitor la modificarea legii naționalității. Congregația a primit cu 69 contra 25 voturi propunerea, ca să adreseze dietei o petițiune asemenea celei de la Pojun. Stefan Rakovski (partidul poporal) și I. Rujiak (deputat național slovac) au făcut contrapropunerî, dér nu li-s'au primit.

Pe când se vorbea în congregația din Liptau despre modificarea legii naționalității, asupra rescriptului comitatului Pojun se discuta în reprezentanța comunală a orașului Pojun. Reprezentanța a decis să se trecă la ordinea zilei peste afacerea acesta. Motivarea dice, că prin decisiunea acesta reprezentanța a dorit să fie consecuentă, de óre-ce și înainte cu doi ani a decis astfel, și ea e convinsă, că dieta din proprie inițiativă va decide, decât va fi necesar, în ceștiunea modificării legii naționalității.

Croați și Sârbî.

Partidul național din Croația (guvernamentalii croați și Sârbii) a ținut alaltăeri o conferență în Agram la care a asistat și ministrul Ervin Ceh. După lungi discuțiuni partidul a luat hotărîrea: 1) Partidul condamnă demonstrațiile și turburările de la 30 August, 1, 2 și 3 Sept. săvîrșite contra Sârbilor. 2) Partidul declară, că de dragul păcii și în interesul țării se va da un vot în dieta regatelor Croației, Slavoniei și Dalmației pentru despăgubirea celor ce au suferit pagube; 3) Partidul așteptă de la toți membrii lui, să lucreze într'acolo, ca evenimentele neplăcute din Agram să fie uitate și între Croați și Sârbî să se restabilească concordia.

— „Sunt 10 césuri“, dîseiú.

Nici un răspuns. Ochii ei mă priviau înmărmuriți. De-odată dîse, fără să se misce.

— „Ai avea curagiul să desgropî un cadavru de copil?“

Pe mine mă prinseră florii. Fără îndoiélă aveam de-a face cu o nebună; totu-și curiozitatea nu mă lăsa s'o părăsesc. De aceea dîseiú, privindu-o pătrunzător:

— „Un cadavru de copil? — de ce nu? Pot să-ți ajut foarte bine!“

— „A fost îngropat de viu, dîse ea, și trebuie să-l mai vîd odată.“

— „Da, se 'nțelege, răspunseiú eu, trebuie să-ți desgropăm copilul. E al d-tale.“

O priviú fix, ea deveni neliniștită.

— „Adecă de ce să fie al meu? Am dîs numai, că cunosc pe mama copilului. Ascultă. Am să-ți istorisesc totă întemplarea.“

Și dama acesta, care de alt-fel nu era în stare să vorbească un lucru cuminte,

Generalii burî în Bruxel

18 Oct., generalii burî Dewett, Botha și Delarey, au sosit în capitala Belgiei, unde au fost primiți de poporațiune cu mare însuflețire. Dewett a ținut de pe balconul otelului, în care a descins, o vorbire. El a declarat, că generalii n'au venit în Europa spre a cere o sprijinire pentru nedobîndirea independenței, ci spre a cere ajutor pentru a lecuî pagubele cauzate de răsboiú. — Séra s'a ținut în onóra generalilor burî o mare adunare poporală. Dewett a declarat: În fața puternicei însuflețiri, ce-o vedem aici, ne întrebăm, de ce n'a intervenit nimeni? Dumneđu a voit să ne pierdem independența. Vom rămâne credincioși noiei patrii, decât se vor esecuta în mod leal condițiunile de pace. Englesii nu mai sunt inimizii noștri. Eu am subscris tratatul de pace și-mi voiú ține cuvântul.

De la Bruxella generalii burî au plecat la Gent, la Utrecht, unde vor visita pe Krueger etc. În 17 Octombrie st. n. vor sosi la Berlin.

Din congregațiunile comitatense.

Sibiú și Lugosú.

La 6 Octombrie n. s'au ținut congregațiile de tómnă ale comitatelor Sibiú (în Sibiú) și Caraș-Severin (în Lugosú). Dăm următoarele amănunte:

În congregația comitatului Sibiú, membrul român Dr. Bran de Lemenyi a adresat vice-spanului o interpelare în cauza aparițiunei foii „Szeben és Fogaras vármegye“ ce apare în Sibiú. În fie-care număr foia acesta se ocupă cu politica militantă în direcția celui mai aprig șovinism, condusă de cea mai mare reavoință față cu naționalitățile cari, locuesc în cele două comitate. Prin scirile sale tendențioase vré să conturbe pacea și liniștea, ce relativ domnesce în aceste părți ale țării, séménă discordie și otrăvesce inimile. Numita foie, deși mereu face politică, n'a depus cautiunea prescrisă prin lege. Întrébă deci pe vice-span, decât are cunoștința de acesta și ce are de gând să facă pentru-ca foia numită să fie trasă la răspundere și supusă legii?

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Dama din Tivoli.

De Knut Hamsun.

— Urmare. —

Trecú o săptămână. Într'o séră preumbându-mé pe strada Carol Johann, întâlnii din nou pe dama din Tivoli. Când ne apropiarăm unul de altul, améndoii micșorarăm pașii și înainte de a-mi da bine socotéla, mă trezii, că mergeam alătura eu dînsa.

Vorbirăm despre nenumérate nimicuri, înaintând încet pe trotuar. Imi spuse cum se numesce — un nume de familie cunoscut, — întrebându-mé și de numele meu. Înainte de ce i-așî fi răspuns, mă prinse de braț dîcându-mi:

— „A, da! Il cunosceam deja.“

— „Așa? Într'adevăr, prietenul meu, e foarte gentil. Permiteți-mi să întreb“...

Gândurile ei erau deja departe și arătând spre Tivoli dîse:

— „Uite!“

Un om se urca cu bicicleta pe o sîrmă în formă de spirală, inotând într'o mare de facile aprinse.

— „Să mergem acolo?“ o întrebaiú.

— „Să ne căutăm mai bine o bancă“, răspunse dînsa.

Mé conduse peste strada Drammen. Și ne aședarăm în colțul cel mai întunecat al parcului.

Incercaiú, fără reușită, să încep o conversație. Ea mă înterupse cu un gest rugător:

— „Óre n'ai fi dispus să tacî un moment?“

— „Fórté bucuros, cu plăcere“, dîseiú eu și tăcuiú. Nu vorbiú nimic ca vre-o jumétate de ceas. Dama ședea lângă mine, fără să se misce; cu tot întunerecul îi vedeam albul ochilor întors necontentit spre mine.

În sfîrșit începú să-mi fie frică de privirea acesta pătrunzătoare, bolnavă. Vrém să mă ridic, mă stăpâniú însé și scoseiú numai césul.

logic, începú să povestéscă o întemplare lungă despre un copil, o întemplare neobicinuită, care mă impresionă adênc. Istoria era foarte natural, fidel și pătrunzător, într'o limbă frumoasă, așa, că nu mi-se mai părea, că n'ar fi în tóte mințile.

„O damă tîneră, — fără să spue anume cine e acea damă — a cunoscut nu de mult un domn, de care se îndrăgi nespun și cu care în sfîrșit se logodi. Erau mult împreună, în public, pe stradă, și în secret, în locuri ascunse. Veniau unul la altul; el la ea în odaia ei, ea la el în odaia lui, séu se întâlniau în întunerec pe banca acesta, pe care ședem noi acum. Da, se 'nțelege, lucrul stetea réu și într'o bună dî cei de-acasă observară în ce stare se afla biata fată. Chemară doctorul — dama îl spuse pe nume, — unul dintre cei dintâi doctori ai noștri, și la sfatul lui fata fú trimisă într'un oraș de provincie la o móșă.

Se năseú copilul și curios, că doctorul din Christiania venia și acolo, în orașul de provincie, și tînera mamă zăcea

Vice-spanul răspunde, că are cunoștință despre aparițiunea acestei foi, scie că ea n'a avut venit din vite, ér ca se le vëndă, n'are unde, căci tégururile sunt închise. Propune, ca viceșpanul se fie îndrumat a esopera amânarea încasării dărilor pe cale de execuțiune în acele părți ale comitatului, cari au fost atinse de epidemia vitelor.

D-l Dr. *Lemenyi* (interpelatorul) se declară nemulțumit cu răspunsul, căci — dice d-sa — legea dispune clar încetarea aparițiunii unei foi fără cautiune, și nu voia ministrului e determinată în cauză.

La punct 25 din ordinea de și privitor la rescriptul comitatului Pojun pentru *modificarea legii naționalităților*, ia cuvântul d-l I. A. *Preda*, președintele clubului municipal român. D-sa arată cum treptat, de la 1868 încôce, au fost lăudați încalcătorii acestei legi, ér apărătorii ei au fost trași în procese. Nu primesc propunerea comisiunii permanente, ca rescriptul să se ia la cunoștință, ci propune, ca municipiul să îndrume pe vice-span a face o representațiune către dietă, cerând respectarea întru toate a art. de lege 44 din 1868.

În acest obiect Dr. *K. Wolff* face aditamentul la propunerea comisiunii permanente, ca congregația să-și exprime părerea de rău față de faptul, că nu se respectă legea.

D-l Dr. *Bran de Lemenyi* sprijinesc propunerea d-lui *Preda*, ca să se pretindă de la dietă respectarea legii și să se facă odată capăt oportunității.

Făcându-se votarea, propunerile lui Dr. *Wolff* și a lui *Preda* se primesc.

A urmat apoi dezbaterea asupra celorlalte puncte de la ordinea zilei.

*

Congregația comitatului *Caraș-Severin* s'a ținut de asemenea la 6 Oct. a. c. în Lugosiu.

După deschiderea ședinței prin fișpanul *Pogany*, d. *Virgil Tomici* a adresat viceșpanului *Fialka* o interpelare cu privire la diarul „Controla“ ce apare în Timișoara. Spune, că deși nu are cautiune, fôia acésta totuși face politică, agită contra corporațiunilor bisericești gr. or., dér cu toate acestea s'a aflat un organ al administrației, un vice-span, care recomandă prin ordinațiune și impune comunelor sprijinirea numitei foi. Protestează în contra protejierii oficiose a unei astfel de foi și întrebă pe vice-span, decă are de gând, să retragă îndată acésta ordinațiune ilegală?

Viceșpanul *Fialka* răspunde, că densul nu a lansat o astfel de ordonanță, nici nu are cunoștință despre existența ei. Va cerceta și va revoca o astfel de ordonanță ilegală, decă ea există de fapt.

Intrându-se în ordinea zilei, d-l *Coriolan Brediceanu* cere, ca încasarea dărilor publice să se amâne până după deschiderea tégururilor, căci unul din isvórelor de câștig cele mai puternice ale poporului din comitat e prășirea vitelor. Bóla de vite grasând anul acesta în comitat, pro-

porul n'a avut venit din vite, ér ca se le vëndă, n'are unde, căci tégururile sunt închise. Propune, ca viceșpanul se fie îndrumat a esopera amânarea încasării dărilor pe cale de execuțiune în acele părți ale comitatului, cari au fost atinse de epidemia vitelor.

D-l *Brediceanu* face apoi imputări viceșpanului, că n'a amintit nimic în raportul său despre *casul din Valeadieni*, unde gendarmii au vërsat érași sânge românesc. La Valeadieni poporul nu s'a opus cu forța, și totuși gendarmii au tras în carne viie.

Spune apoi, că și de și se ivesc surprinderi pe terenul *incătuserii libertăților publice*, mai ales față de naționalități. Sunt espulsați cetățenii, cari nu voesc să se lapede de limba și de neamul lor și nu voesc a învăța la poruncă „limba statului“. Dovadă casurile cu espulsarea redactorilor germani din Timișoara și Chichinda. Garanția și libertatea personală n'au fost până acum periclitate fără judecată, acum însă și la acestea ne putem aștepta, căci abia s'a aruncat o singură vorbă și căpitanul din Timișoara a și grăbit să facă din vorbă un fapt, ér cel din Chichinda se-l imiteze. Prea se îngroșă atmosfera — dise d-l *Brediceanu* — și mai bine e să deschidem ventilele durerilor noastre, decât să le lăsam a se grămădi. Numai așa se pôte evita o explozătoare a lor.

Atrage atențiunea fișpanului la uneltirile de *maghiarisare* ale ministrului de culte și instrucție și dice că ministrul ar trebui prevenit și luminat, ca să se abată de la acésta direcție jignitoare și contrară scopului învățământului.

Viceșpanul răspunde, că raportul său s'a restrâns numai asupra afacerilor curente. — Primesc propunerile d-lor *Brediceanu*, *Dobrin* și *Tomici* în cesțiunea bólelor de vite și aprobă, ca congregațiunea să se adreseze telegrafic către ministru. În cesțiunea de la Valeadieni a primit rezultatul anchetei comandai de gendarmi, care e divergent de rezultatul anchetei administrative, din care cauză aprobă, ca să se alégă o comisiune mixtă. — În cesțiunea sacrilegiului din *Balinț* a primit sentința comandai de gendarmi, care „a dojenit aspru“ pe vinovați. În motivarea acestei sentințe e, că însuși preotul din localitate a declarat la protocol, că intrarea gendarmilor în altariu, nu este sacrilegiu (!)

Se iau la cunoștință mai multe curende, între cari cea de la Pojun în cesțiunea desființării legii naționalităților, și se aprobă trecerea școlii comunale din *Teregoava* la stat, cu condițiunea, ca limba română să se predea obligător.

Maghiarii și „Corda Fratres“.

(Conflictul între tinerimea maghiară și italiană.)

Diarele unguresci au publicat o telegramă din Veneția în care se spunea,

că în congresul din Veneția s'a hotărît ea studenții universitari să nu fie grupați în secții după teritoriul politic, ci după *naționalități*.

Șcierea acésta a fost de ajuns pentru ca diare ca „*Budapesti Hirlap*“ și „*Magyarorszag*“, să declare, că decă așa ar fi într'adevër, tinerimea maghiară va rupe orice contact cu federațiunea internațională a studenților și *secția maghiară se va desființa*. „*Bud. Hirlap*“ spune, că *Wlassics Tibor*, prim-redactor la organul oficial „*Erö*“ al secției maghiare, a anunțat presiului, că-și dă dimisia din funcția de prim-consul și diarul „*Erö*“ a încetat de a mai fi organ oficial al Federațiunii internaționale.

În legătură cu acésta „*Bud. Hirlap*“ spune, că după o scrisóre, ce a primit-o din Veneția, în urma atitudinii energice a studenților franceși, congresul a hotărît, ca studenții să fie grupați în secții *după națiuni*, adecă în secția țării în care studiază. Propunerea cu privire la acésta a făcut-o francesul *Provansal* și a obținut 3 voturi, contra 2.

Diarele unguresci uită însă a adăuga, că în ședința a patra, de Sâmbătă, *Giglio-Tos* a cerut, ca reuniunea să se declare ilegal constituită și deci, nici decisiunile ei nu pot fi valabile. Tot *Giglio-Tos* a insistat, ca adunarea să declare, că votul din ședința trecută (*Vineri*) nu pôte avea, decât un *caracter provisoriu*. În urma acésta s'a făcut moțiunea, ca adunarea să trecă la ordinea zilei.

*

Étă acum ce cetim în „*Magyarorszag*“ de la 7 Octomvrie despre conflictul între studenții maghiari și italieni:

Unul din consilii *secției maghiare*, care a încetat de a mai exista, — dice „*M-g*“ — clarifică în chipul următor, într'un articol adresat studenței maghiare, starea Federațiunii studentesce nimită internațională, dér care în esența ei e de *caracter românesc*:

Grupul maghiar s'a vîrît, chipurile, în corpul congregației panlatine... S'au pregătit în curînd statutele, pe cari însă autorul lor *Giglio-Tos* le-a redactat așa, încât presiul studentilor din Statele-Unite *E. G. Lourenzen* n'a fost în stare, nici după o muncă de două zile și două nopți, să le claseze în ordine logică. Congresul II de la 1900 din Paris a și dat espresiune acestui fapt. Congresul a însărcinat cu modificarea statutelor pe președintele din nou ales de origine maghiar, și primirea lor ar fi trebuit să se facă în congresul din est-an (Budapesta) Maghiarii au fost sərbătorii de întreaga societate francesă, ér *Effisio Giglio-Tos* a primit insemnele de distincțiune ale Academiei.

Astfel a început să se transforme Federațiunea în jucăria unui om.

Dr. *Ludvig*, noul president, și Dr. *Semenyey* presiul secției maghiare, au pregătit proiectul de statut nou, care simplamente era *nimicilor pentru naționalități*, și ei voiau în același timp să desființeze caracterul permanent al presiului de senat senior, în care funcție ajunsese *Giglio-Tos*.

Giglio-Tos. S'au urmat tratări între Budapesta și Turin, cari însă s'au *întrerupt* din cauza atitudinii hotărîte a Maghiarilor. Contrarietățile au mai fost înăsprite printr'un incident.

Giglio-Tos, actualmente profesor suplent la un gimnasiu inferior, a întrebat decă ar primi în Ungaria un ordin scriind d. e. o broșură asupra lui *Petőfi*. Așa se pare, că răspunsul nu l'a satisfăcut pe *Giglio-Tos*. Și acésta a turburat relațiile între cele două comisiuni.

După acésta Dr. *Semenyey* a scris lui *Ioan Scurtu* acea scrisóre faimosă și în străinătate, în care declara, că cu el (*Scurtu*), ca president al secției din România, nu pôte sta de vorbă, fiind-că în calitate sa de president al unei secții nu pôte sta de vorbă c'un supus ungar, decât numai ea c'un simplu membru. Când și antecesorul lui *Scurtu*, *Lucian Bolcaș* a protestat din cauza acésta, *Ludwig* s'a identificat cu *Semenyey*. Mai amintim aici și broșura *Românilor*, în care este atacat și ministrul *Wlassics* pentru vorbirea ținută în parlament despre congresul studentesc, precum și rectorul *Vecsey*.

Incurînd a sosit scrisóra studenților *slovaci*, cari studiază în Praga, și cari cereau o secție separată. Presiul li-a răspuns în limba maghiară, că-i va înregistra bucuros, ca membri ai secției maghiare.

Abia a trecut inconvenientul acesta, și étă că sosesc din Viena o scrisóre de la 150 membri, cari cereau secție deosebită. Aceștia erau studenții de naționalitate *evrei*. Nici scrisóra acestora nu i-s'a dat atențiune.

Când după toate acestea, presiul a renunțat la ținerea congresului, a dat dovadă de mare forță spirituală, fiind-că este mai ușor să încure într'un scandal pe tinerimea unui stat, decât s'o păzesci de așa ceva. Au luat deci asupra lor odii, și-au dat dimisia și s'au retras.

Secția italiană li-a telegrafat, că: „*vor da ei* (Maghiarii) *esplacatiuni lumii civilizate pentru acésta faptă a lor?*“ Nici odată! Nu e nevoie de esplicare. Englesul, Germanul esplică său se scuză ei pentru-că négă ori-ce comuniune cu „*Corda Fratres?*“ Ce este adică uniunea „*Corda Fratres?*“ Ar trebui să fie o federație studentesce, ea însă e un *loc de refugiu al agitatorilor naționalisti*. Ar fi să servescă știința, însă nu se ocupă cu ea. Din cauza acésta *studențiunea maghiară a rupt ori-ce legătură cu ea*. Englesii au venit la noi, ér tinerimea puternicei Anglii face în privința inteligenței cât tinerimea din împrejurimile Mediteranei.

*

Acesta este răspunsul pasionat și în-gâmfat al tinerimei maghiare la cele ce s'au petrecut și se petrec în jurul Federațiunii „*Corda Fratres*“. Credem, că acestor espectorări pătinașe li-se va riposta după vrednicie din partea celor competenți.

Un articol din „Daily Mail“.

Despre Evreii din România.

Domnul *Sutherland Edwards*, colaborator al diarului „*La Roumanie*“ din București, publică în „*Daily Mail*“ un interesant studiu asupra cesțiunei jidovilor din România, din care estragem și noi următoarele:

„America n'a luat parte de loc, dice d-l *Sutherland*, la intervenția Europei, din 1863, în favorul Poloniei. Masacrele bulgare n'au emoționat-o la 1876. Cu toate acestea acuma s'a pus în acțiune spre a provoca o intervențiune din partea puterilor signatare ale tratatului din Berlin (care nu privesc de loc pe America) în favorul jidovilor din România.

Presiunea diplomatică eserciată în acest chip asupra guvernului român, nu pôte dice la un rezultat mai serios, decât representațiunile temporare ale ministrului american din București, care vegheză asupra intereselor Statelor Unite, nu numai în București, ci și în Belgrad și Atena.

Nu se scie, că acest diplomat acreditat pe lângă trei diferite guverne, a studiat în Atena ori la Belgrad afacerile României. Punctul său de observație însă de sigur n'a fost în București, de unde ar fi trebuit să-și informeze guvernul (care probabil îl va fi consultat asupra cesțiunei), că *jidovii nu sunt supuși în România nici unei restricțiuni, căreia să nu fie supuși și cei-lalți străini din acésta țară*.

încă bolnavă, când i-se aduse vestea de mórcea copilului.

— „Născut mort?“

„Nu! Trăi câte-va zile“.

Faptul era, că copilul nici nu murise. Tot timpul nu voiră să lase pe mama să-și vadă copilul; în sfîrșit în ziua în care fu înmormântat, îi aduseră la ea într'un sicriu.

Și nu era mort, își mărturisesc, trăia, avea sânge în față, și-și mișcă de câte-va ori degetele de la mâna stîngă. Cu tot plînsul mamei, îi luară copilul și-l înmormântară. Doctorul cu mósă îngrijiseră de toate.

„Vremea trecu. Mama se reculese și deși încă bolnavă, merse acasă în capitală. Aici povesti densa cător-va prietene ce se întemplantă în orașul de provincie și fiind-că tot gândul îi era numai la copil, nu putu să le tăinuiescă presupunerea, că copilul ar fi fost îngropat de viu.

Și fata jelea și suferia. Acasă se uitau la ea cu dispreț, și logodnicul dispăruse fără de urmă.

Intr'o și se opri o trăsura la casa părinților ei. Ea trebuia să facă o plimbare. Se urcă, trăsura plécă și birjarul opri la *Gaustad*. Doctorul veni din nou. De ce au dus-o în casa de nebuni? Inebunise în adevër, seu se temeau, că va vorbi prea tare despre copil?

În *Gaustad* o întrebuițau să cânte nebunilor la pian. Intr'aceea acolo n'au putut se constata o bóla spirituală, ci numai lipsă de putere și de voință în mare grad.

A ha, o rugau să cerce să-și întrebuițeze voința, să și-o întărescă. Nu-i adevër ca era comic, cum o siliau chiar pe densa să denunțe nelegiuirea față de copilul ei?

Apoi o lăsară să plece. Incepù să jeléscă și să suferă din nou, căci n'au putut să convingă pe nimenea, pe nici un om ca să-i ajute. — „Decă nu voesc nici-unul... sfîrși biata femeie.“

Povestirea damei mi-se părù fórte romantică, totuși aveam convingerea că ea credea tot ce spusese. Fusesse prea

bine și prea cald povestit, decât ca să fie o minciună, și mă gândiam, că pôte să fie ceva adevër din toate astea? D. e. e posibil să fi avut vre-un copil. Din cauza bólei a fost pôte prea slabă să înțelégă, că copilul murise. Și într'o halucinație de friguri își formase idea că copilul a fost omorît. Decî diseiù:

— „Este copilul îngropat aici?“

— „Nu! A fost îngropat unde am fost bolnavă“, răspuse ea.

— „Așa-déră tot a fost copilul d-tale“ diseiù eu repede.

Ea tăch. Mě privi pieziș și privirea ei deveni fricósă și neîncredătóre.

— „Fără îndoială, că voesc să-ți ajut, pe cât îmi stă în putință“, disei liniștit. „Când se plecăm?“

— „Măne“, răspuse ea hotărîtă, „măne chiar, decă se pôte.“

— „Bine.“

Și ne înțeleserăm, ca să ne întelnim a doua și sêra la 7, la plecarea trenului.

(Va urma.)

De la recunoșterea independenței României, Jidovii tot așa ca și Mahomedanii au fost lipsiți de privilegii și de dreptul de cetățeni români. Acesta nu din cauza bigoteriei religioase, ci de frica intrării elementelor străine în parlamentul unei țări amenințate din toate părțile de serioase pericole politice. Cu toate acestea, la 1880, cedând presiunilor venite din Anglia, Franța, Germania, Austria și Italia—fără nici o vorbă din partea puternicei Rusii, — Români au șters din constituțiunea lor clausula, care restringea drepturile de cetățen români numai la creștinii.

Tot atunci, din propria lor inițiativă, Români acordară cele mai largi drepturi politice tuturor jidovilor, cari făcuseră campania independenței contra Turciei; în același timp prin abolițiunea completă a incapacităților religioase, toți străinii stabiliți în România, jidovi sau creștini, puteau obține naturalizarea, prin petiție adresată parlamentului. De la 1880 încôce nici o lege nu s'a adus în România contra jidovilor și nu există nici o asemenea lege nici în timpul de față.

Răspunsul guvernului român față cu guvernul Statelor Unite ar putea fi în primul loc, că jidovii din România nu sunt loviți nici de un fel de lege, care n'ar privi pe toți neromâni, apoi ar mai putea întreba foarte politico pe guvernul american, cum se face, că în America — al cărei guvern se arată atât de interesat față de pretenziunile nedreptăți făcute jidovilor — jidovii sunt excluși din toate locurile?

Prin ce mijloce poate asociația Raiffeisen să promoveze raporturile economice din comunele noastre?*)

(Conferență ținută la congresul 18 al societăților Raiffeisen în Sibiu, de Mihail Ambrosi.)

Sunt aproape două decenii de la introducerea societăților Raiffeisen în organizația economică a micului nostru popor, un timp relativ scurt și totuși din începuturile neînsemnate s'a dezvoltat un edificiu puternic, o asociație, care acuma împânzește aproape totă țera săsescă. Pe lângă puternicul stîlp, pe care țeranii noștri îl aveau deja de multe decenii în societatea noastră agricolă, s'a mai adăugat unul nou, ca să sprijinească și să întărească edificiul popular. În sbor repede societatea Raiffeisen a ajuns pe sora sa, care înainte cu mai mulți ani își serbase jubileul de aur, spre a lucra acuma mână în mână pentru conservarea poporului nostru. Una, avizând pe țeranul nostru la o activitate mai mare, la o economie mai proventuoasă prin sfat și prin faptă; cealaltă, dând celui lipsit mijlocele bănesci necesare, ca să poată face ameliorările aducătoare de câștig, pe cari le cere progresul, ferind pe omul sărac de camătă și îndemnându-l la cruțare.

Cât de miopi sunt aceia, cari sunt de părere, că una face concurență celeilalte, că una ar face pe cealaltă de prisos când noi scim bine, cât sunt de grele timpurile de astăzi și cât de mare nevoie avem de amândoi prietenii, dintre cari unul se ne servescă de călăuză înțeleptă, ér al doilea de căruș gata spre a ne ajuta. Ér unde împrejurările sunt în adevăr de așa, că fie care din aceste două societăți binefăcătoare își merge drumul propriu, unde egoismul și diferențele de partid au provocat certă între cele două societăți surori, — acolo stăm foarte trist, acolo amândouă sunt împedecate și paralizate, acolo se chircesc nobilele fructe ale vieții sociale, cari nu pot prospera, de cât în lumină și armonie.

De aceea la o parte cu încăpăținarea și egoismul! Aceste asociații, pe cari ni le-au creat Bedeus și Dr. Wolff din iubire desinteresată față cu poporul, nu sunt pentru-oa să servescă interese particulare, nu pentru-oa să divizeze comunele noastre în două tabere dușmănoase, ci pentru-oa să unescă toate puterile la o muncă comună a vieții și a dragostei.

Da, aceste două societăți se complec-

téză una pe alta. Amândouă au drept țintă să întărească și conserveze țărănimea noastră, amândouă au drept țintă să unescă forțele resfirate.

Problema societății Raiffeisen nu trebuie și nu poate să fie împărțirea de bani fără nici un plan printre consăteni. Nu poate să fie ținta noastră să utilizăm cu grabă mare creditul acordat de institutul de credit din Sibiu, împărțind banii între membri, numai pentru a realiza cât mai curând un câștig cât se poate de mare pentru acoperirea vr'unei necesități bisericesci sau altfel de nevoi. Voi, membri din comitet, încă nu v'ați făcut datoria, decă la judecarea cererilor de împrumut, ați cumpănit cu precauțiune, decă suma cerută este asigurată de datornic și garanți; voi aveți o problemă mult mai frumousă: trebuie să cercetați starea economică a fratelui strîmătorat, să vă sfătuiți cu el, care ar fi calea cea mai potrivită a scăpării; și când veți vedé, că amicul vostru este un făcător de datorii nesocotit, care a aflat că cel mai ușor mod de a-și procura bani este subscrierea de polițe (cambii) și nu-și dă silința de fel să înainteze din propria sa putere, atunci veți refusa ajutorul societății Raiffeisen și îl veți lumina, că societatea Raiffeisen nu este pepinieră pentru neglijență și trândăvie.

Și decă veți proceda astfel, atunci foarte des veți ajunge în situația, de a feri pe unul sau altul dintre concetățenii voștri de vr'o speculație greșită, o cumpăratură nesocotită, și altele de felul acesta.

Banul se nu fie la societatea Raiffeisen de cât un mijloc, care duce la scop. Ér scopul nu poate să fie, decât de a influența educativ și îndemnător asupra activității îndreptate spre câștig, asupra poftii și plăcerii de muncă a consătenilor, și a pune prin acesta o basă solidă bunăstării. Acela, care își închipuesce, că vărsarea unui potop de bani într'o comună săracită, fie că vin banii din institutele de credit, fie din fabricile din America, va putea produce un avânt stabil economic, se înșelă amar. Acesta numai așa se va putea face, când ne vom fi îngrijit, ca din banii aceia să se creeze isvóre de bunăstare permanentă, pentru valorarea stabilă a forțelor de muncă.

De aceea trebuie să ne îngrijim, ca banii distribuiți să contribuie la fortificarea economică atât a singuraticilor, cât și a totalității. În societatea Raiffeisen comitetului nu-i va fi așa greu să pună piedeci împrumuturilor ușore și de a supraveghia, ca banii împrumutați să se întrebuițeze în adevăr pentru îmbunătățirea economică.

Pe lângă cele trei cestuni, pe cari revisorul Deutsch le-a atins la congresul 14 din Sibiu, adevă 1) Ce trebuie făcut pentru ridicarea spiritului de cruțare a sătenilor? 2) Cum trebuie să se înființeze societățile de vințerie? 3) Și cum trebuie să se asigure vitele?—ași mai adaoga un al patrulea punct, despre promovarea prăsirei vitelor în cadrele societății Raiffeisen.

El vorba despre cumpărarea de vite tinere, cu deosebire de vitele de prăsilă de rassa Pinzgau pentru locuitorii mai săraci, într'un fel și chip, ca aceștia să fie siliți într'o formă ușoră la cruțare, ér pe de altă parte să facem din ei bunii cultivatori de vite. Și ca să aveți de la început încredere în propunerea mea, vă destăinuesc, că societatea de credit și economii din Proștea-mare deja de doi ani a pus în practică acest lucru cu cele mai bune rezultate. Societatea cumpără pentru sătenii sîrguincioși vitele de câte un an, un an și jumătate în valôrea de 100—150 corone. Vitele sunt luate îndată în îngrijire de către respectivii. Cel ce primesce vite, trebuie să dea un contract de următorul cuprins:

1) Datornicul se obligă să țină vitéua cel puțin trei ani și în ce privește hrana și îngrijirea să urmeze indicațiunile supraveghiatorului de vite numit de societate. Vinđarea vitelor cumpărate cu ajutorul institutului, în decursul celor trei ani, se poate face numai în cazul, când vita nu

s'ar desvolta destul de frumos, séu ar contracta vr'un defect, așa că ținerea ei se nu mai fie rentabilă. În acest cas vinđarea se se facă cu aprobarea institutului și banii se se întrebuițeze imediat la cumpărarea unei alte vite. Datornicul poate să plătescă din acești bani o parte și pentru plățirea datoriei sale. 2) Vitéua nu poate fi întrebuițată la jug înainte de vrîsta de 2½ ani, și atunci numai cu învoirea supraveghiatorului. 3) Datornicul se obligă a plăti datoria în timp de trei ani, ér în cas când pentru neobservarea condițiilor, i-s'ar resilia contractul, în timp de 30 zile de la resiliare. 4) Pentru împrumut vor plăti 8% séu anual, séu după trei ani. În acest din urmă cas va mai plăti 8% pentru întârziere. 5) Pentru asigurarea creditorului, datornicul lasă zălog vitele și predă casierului biletele de cumpărare. Afară de acesta datornicul mai are și doi garanți etc.

(Sfîrșitul urmésă.)

SCIRILE DILEI.

25 Septembrie. v.

Studentii universitari italieni și români dela congresul „Corda Fratres”, cari au pornit împreună din Veneția pe la Fiume spre România, au trecut adî la 3 ore d. a. cu trenul accelerat pe la gara Brașov. Din cauză, că s'a stricat ceva la mașină, și la Apața a trebuit să fie trimisă o altă locomotivă, trenul s'a întârziat cu-o oră. Un grup numeros de Români din localitate, care aștepta sosirea lui, salutară pe studenții călători c'un puternic „să trăiescă”, la care Italienii răspunseră cu „Evviva!” Aprópe toți congresiștii purtau lente tricolore române și italiene. Trenul a zăbovit în gară numai vre-o câte-va minute. Mai mulți dintre tinerii noștri academici și titrați au însoțit până la Predeal pe óspeții veniți din Veneția. Intre strigări de „Evviva” și „să trăiescă” și în sunetul unui cântec întonat de studenții italieni, trenul s'a depărțat spre Predeal.

Impératul Wihelm și profesorii. La ultima vizită a împératului Wilhelm în Strassburg a avut loc o conversație foarte ciudată între împérat și rectorul universității din acel oraș. Impératul se adresă după dineul oficial, cu țigara în gură, către rector cu întrebarea: „Spuneți-mi, d-le rector, de ce sunt profesorii universitari atât de vanitoși?” — Rectorul a răspuns: „Maiestate, profesorii se cred a fi cei mai chemați și mai nobili reprezentanți ai sciinței în Germania”. — Impératul a răspuns: „Póte totuși s'ar putea găsi un mijloc, prin care să se desvețe profesorii de grandomania aceea colosală de care sunt stăpâniți”, și cu aceste cuvinte i-a întors rectorului spatele. — Pentru a înțelege aceste cuvinte pronunțate cam de mult și eșite abia acuma în publicitate, trebuie să ne reamintim cazul cu profesorul Spahn, pe care l'am tratat și noi la timpul séu. Profesorul Spahn a fost numit la catedra de istorie de la universitate din Strassburg. Numirea lui Spahn a întâmpinat împotrivire la profesorii din Strassburg, pe motiv, că Spahn e catolic și că în predarea istoriei nu va putea fi emancipat de preocupățiunile confesionale. Se scie, că la numita universitate, de și într'o provincie și oraș, unde majoritatea absolută a locuitorilor este catolică, în corpul profesoral nu erau de cât doi profesori catolici, Spahn e al treilea. Jidovii însă, cari de sigur „nu au preocupățiunile confesionale” forméză două treimi din corpul profesoral și combăteau cu înverșunare numirea lui Spahn. — De aici observarea atât de aspră a împératului.

O dramă înflorătoare familiară s'a petrecut Duminecă în Viena, cum de mulți ani cronică locală de acolo n'a mai înregistrat una asemenea. Birtășul dela „Grünen Baum” Iohann Foerchtgott a împușcat în locuința sa din Neubaugasse pe soția sa, pe trei copii ai săi elevi de școlă și apoi s'a împușcat el însuși. Toți cinci

au murit. Foerchtgott a fost mai de demult inginer și architect și avea birtul séu în strada Mariahilf. Motivul faptei sale se dice, că a fost starea derăpănată a financelor sale. El a deschis restaurația sa înainte cu vr'o 4—5 ani, dér s'a înglodat așa de mult în datorii, încât nu mai avea nici un credit. În nóptea de Sâmbătă spre Duminecă a predat banii întrași peste și primului séu chelner și a dis să plătescă personalul. Apoi s'a dus într'o cafenea din vecinătate, unde a stat până la 5 ore dimineța. S'a întors apoi acasă pe la 8½ dimineța și a executat gróznicul plan.

O ligă contra duelului. În Oradea mare s'a constituit o ligă contra duelului. Inițiatorii acestei mișcări au lansat un manifest, pe care l'a semnat și prim-procurorul Coloman Savel și președintele tribunalului Francisc Nagy.

Teatru german. Mâne, Joi se va da drama în patru acte „Die Frau vom Meere” de Enric Ibsen, pentru prima-óră aici în Brașov.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 8 Octomvrie. În ședința de adî a camerei kossuthistul Barabas a atacat guvernul pentru-că n'a luat parte la serbarea lui Kossuth. Fiind-că a atacat și pe Majestatea sa, președintele Apponyi l'a chemat de două-óră la ordine. Ministru-președinte Szell a răspuns în mijlocul unui mare sgomoț, că n'a fost posibil ca guvernul să participe la serbare, de ore-ce Kossuth a susținut incompatibilitatea dinastiei Habsburg și a constituției.

Budapesta, 8 Octomvrie. Deputatul slovac Valassek a fost condamnat la trei luni închisóre, pentru calomnie.

Viena, 7 Octomvrie. Monarchul a primit adî înainte de amiazi la palat pe ministrul președinte Szell. Audiența a durat 1¼ oră. La amiazi Szell a plecat spre Budapesta, fără a fi mai conferi cu Koerber. În cercurile politice situația e considerată ca foarte serioasă. Se speră totuși, că neînțelegerile se vor aplana.

Constinopol, 8 Octomvrie. Marele duce Nicolaevici a atras atențiunea Sultanului la pericolele din Macedonia, și cu considerare la acestea, i-a cerut permisiunea, în numele Țarului, ca Rusia să aranjeze două stațiuni de cărbuni în porturile din Burgas și Varna.

Sofia, 8 Octomvrie. Comitetele macedonene au organizat o mare retragere cu torțe în onóra lui Ignatiev. Risoff, unul din șefii macedoneni, a exprimat recunoștința poporului bulgar față de autorul tratatului din San-Stefano. De pe balconul agenției ruseci Ignatiev mulțumi pentru eutusiasmul ce-i arată poporul bulgar și sfătui pe Bulgari să aibă încredere în Rusia, căci în acest cas libertatea Macedoniei e sigură. Ignatiev va pleca Joi din Sofia.

POSTA REDACȚIUNEL.

D-lui G. V... Viena. În chestiunea, despre care ne scrieți, nu putem da nici un deslușire. Ar fi bine, să vă adresați la redacția țiarului respectiv. Salutări!

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 7 Octomvrie 1902.

H. Bucuresci: Pálkás, voluntar, Budapesta; Fövényesy, voluntar, N. Kanizsa; Holzer, comerciant, Budapesta.

H. Grand: Haimann, comerciant, Brăila; Busin, antreprenor, Apața; Gangel, privatier, Međiaș; Locher, adjunct. c. și r. Praga.

H. Orient: Mețianu, protopop, Zernești; Grüner, neguțator de lemne, Sighișóra; Solacolu; Puiu, comerciant, Bucuresci.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Traian H. Pop.

*) Din „Siebenbürgisch-Deutsches Tagblatt“.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“

din Braşov,

se pot procura următoarele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăţie.)

„Caractere morale, exemple şi sentinţe ucluse din istoriile şi literaturile popoarelor vechi şi moderne“ de *Ioan Popoa*. Preţul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

Novela de Sienkiewicz: „Natură şi viaţă“, „Sluga veche“ şi „Ianco musicantul.“ Traducere de *I. C. Panţu*; o broşură de 192 pag. Preţul 80 bani + 5 bani porto.

De asemenea se recomandă:

I. C. Panţu: „In plasă“, „In Baltă“, „Cale grea“, „La Coda“, „La cărciuma lui Tiriplic.“ *Schite din viaţa dela ţeră*. O broşură de 112 pag. cu preţul 40 bani + 5 bani porto.

I. C. Panţu: „La ţerg“, povestire din viaţa unui cioban. O broşură din 32 pag. cu preţul 16 bani + 3 bani porto.

Antropomorfisme şi Antiantropomorfisme în limba română de *Nicolae Salica*. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare şi scrierea acesta a d-lui profesor la gimnaziul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conţinutul său bogat şi sistematic, prelucrat după stricta metodă ştiinţifică, ci şi prin limbajul său scris la înţelesul tuturor. Autorul e cunoscut şi din scrierile sale folklorice-filologice de până acum. Preţul 80 bani (+ 5 bani porto.)

România Seceleni. Causale decalentei economice şi mijlocele de îndreptării. Disertaţiune de *Ioan I. Lăpădat*. 30 bani plus 5 bani porto.

Tribby, roman în româneşte de *Afin dela Tuscia*. Preţul 2 cor plus 20 bani porto.

Buchete de flori, culesa diu grădina limii române pentru copii, fascicola III. de *I. T. Totan*, inv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de *Bolintineanu*. Bătăliile Românilor, II. Preţul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă şi versuri, de *Sextil Puscariu*. Preţul cor. 1.60. pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ținută a Athenaei române de *C. Dissescu* la 27 Februarie 1885 preţul 50 b. plus porto 5 ba. I

Dialogul Ţigănului cu Sânt-Petru la porţa raiului său plums şi petrecere de ajuns. Manual lucrat după bibliia Ţigănesă de *Aron Boca Velchereanu* 50 bani plus 5 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Octomvrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 05
Renta de corone ung. 4%	17 75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	90 35
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	97 85
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonuri rurale ungare 4%	201 25

Bonuri rurale croate-slavone . . .	160.—
Impr. ung. cu premii	100 80
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin .	100.60
Renta de argint austr.	120.45
Renta de hârtie austr.	99.95
Renta de aur austr.	92.15
Losuri din 1860.	150 60
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	15.85
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	720.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	681.75
Napoleondori	19 05
Mărci imperiale germane	116 97 1/2
London vista	239.40
Paris vista	95 15
Rente austr. 4% de corone	95.—
Note italiene	—.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 8 Octomvrie n. 1902.

Banot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleondori.	19.04	„	19.07
Galbeni	11.20	„	10.30
Ruble Rusesci	2 54	„	—.—
Mărci germane	117.25	„	—.—
Lire turcesci	21.40	„	21.50
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Nr. 6249—1902.

PUBLICAŢIUNE,

referitoare la petrecerea în călele de dare a tuturor sciurilor de dare pe anul curent.

Deşi sub nr. 5861—1902 s'a emis provocare specială din partea acestui oficiu; totuşi o parte însemnată a cetăţenilor contribuabili nu şi-au prezentat călele de dare spre a li-se petrece în acelea suma cât are se o plătescă la fie-care soiul dare pe anul curent.

De aceea se provacă cetăţenimea contribuabilă a-şi presenta negreşit călele de dare la acest oficiu în termenul dela 6—13 Octobrie 1902.

Cei-ce nu vor urma provocărei, vor fi pedepsiţi pentru disordine cu 10 corone.

Brassó, în 2 Septemvrie 1902.

2—2 (701) *Perceptoratul oraşenesc.*

Un tiner

absolvent de şcolile comerciale, liber de miliţie cu praxă de un an ca contabil, cunoscător de limbile patriei, doreşte de a ocupa un post la o bancă română. Informaţiuni la Administraţia „Gazetei“.

2—3 (705)

STRUGURİ de masă
séu de Cură

Cei mai frumoşi şi fini **Chasselas** şi **Tămăioasă**, amestecaţi **5 Kl.** în lădiţe séu coşuri trimişi cu poştă franco **3 cor. 50 b.** **Tămăioasă** singură **5 kilo 4 cor. 50 b.** **Vin roşu Szegszárd** din viile proprii **3 buteli** de 0.70 litr, franco trimise **3 cor. 60 bani**, forte potrivit pentru cadouri la serbători mari, se pot comanda dela

Martin v. Willinger

Gross-Wein-Producent in Zomba (Ungaria)

(Comitt. Tolna.)

8—10.(678)

PUBLICAŢIUNE.

Pentru toate realităţile aparţinătoare moştenitorilor defunctului Dr. **Otrobán Nándor** s'a fixat ziua de vëndare

pe 20 Octomvrie st. n. a. c. dimineaţa la 9 ore

în cancelaria d-lui notar public regesc **Schnell Károly** (strada Vămii nr. 15) şi unde nu se va lăsa nimic din preţul strigărei. Oferte se vor primi şi în scris.

1) Casa de lemn, în Brassó (Scheiű) Podu Creţului nr. 107 nou (676 vechiű) indusă în cartea funduară nr. 2660, n-rii top. 3348, 3349. Corone. 700

2) Villa din Predeal, cu tot mobilierul din ea şi cu aranjamentul indusă în cartea funduară din Brassó, nr. 10.961 A + 25.404/12 nr. top. 10,000

3) În Bácsfalu, casa cu nr. 446 cu 9 apartamente de locuit cu o grădină de pome, odăile folositore pentru locuinţă de vară, dimpreună cu mobilierul, indusă în cartea funduară nr 598 A + 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 n-rii top. 12,000

4) În Bácsfalu casa nr. 445, cu patru locuinţe şi grădină, indusă în cartea funduară nr. 589 A + 1358, 1359/2, 1360/2, 1361/2, 1363/2, 1364/2 n-rii top. 5,000

5) În Előpatak staţiunea balneră așa numită „Villa Zona“ cu întreg aranjamentul, cu mobilele din ea, cu dreptul la băi, la apa minerală, indusă în cartea funduară nr. 318 A + 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 3744 nr. top. 8,000

6) Casele din Brassó, Strada Porţii nr. 16 şi cel vechiű 488, indusă în cartea funduară nr. 2560 nr. top. 5434, şi casa din strada Spitalului nr. 11 nou şi cel vechiű 475, nr. top. 5420, două case legate una de alta (fost Hotel Baross.) 80,000

7) Imobilul din Apacza loc de zidire, indus în cartea funduară nr. 1011, n-rii top. 1601/2, 1602/2, 1603/3. 100

8) Livada din Tusnad nr. 976 indusă în cartea funduară nr. A + 12,508/12. 1,000

9) Realitatea aflătoare în Bölon nr. 634 indusă în cărţile funduare sub nr. A + 2759/3. 200

10) O şură aflătoare în Agostonfalva. 800

11) O baie de fer în Fel-ő-Rákos, 600

12) Realităţile aflătoare în Bardocz sub nr. 674 şi 736 indusă în cartea funduară sub nr. A + 263, 266 şi 267/1, 267/2 Din preţul strigărei ofertanţii au a depune un vadiu de 10% în bani gata séu în hârtii de valoare.

Informaţiuni se pot lua în cancelaria d-lui avocat Dr. **Zakariás János** (Brassó, Strada Spitalului militar nr. 3) unde se va lua în considerare condiţiunile date de d-l notar public regesc **Schnell Károly**. Brassó, în 2 Septemvrie 1902.

Szabó Alexandru,

660,8—8

esecutorul oficial al rămasului D-rului **Otrobán Nándor**

AVIS!

Subscrisul aduce la cunoştinţa On. public, că a înfiinţat un stabiliment de

Văpsitorie şi spălătorie chemică

în Braşovul-vechiű, Strada lungă Nr. 134.

Orî şi ce Garderobă (vestminte) de bărbaţi şi dame din mătase, catifea, lânuri, uniforme militare, stoffe de mobilă, panglici, dantele, perdele, umbrele etc. se curată în 12 ore așa de perfect, că devin ca nouă.

Specialităţi: din stoffe de **Kamgarn curată** cu desevîrsire glanţul, ce se ivesce.

Văpsitorie de blănuri, pene de Struţ şi mănuşi glacé de pele.

La cas de necesitate, mă rog a face încercare cu stabilimentul meu.

Comande d'afară se esecută prompt şi ieftin

Josef Schmitz,

(665,7—10.)

văpsitorie şi spălătorie chemică
Braşovul-vechiű, str. lungă nr. 134.

Schimbare de local.

Am onóre a aduce la cunoştinţa On. public, că **mi-am permutat Atelierul de lăcătuşerie** din strada **Valea Iată** în Strada Castelului de sus nr. 28, casele proprii.

EUGENIŪ PRECUPŪ

lăcătuşerie artistică şi de construcţie.

Instalaţiuni: de gaz aerian, CONDUCTE de apă în odăi de scaldă Closete cu apă, Canalisaţiuni pentru Closete, pentru apa de curte, pivniţi şi stradă, cu garanţie.

— Preliminare de spese şi informaţiuni gratis. —

Stă la dispoziţie în permanenţă **depoul** cu tot felul de maşini de gătit bucate (Sparherde séu sobe) pentru bucatării particulare şi Restaurante, dela **10 corone** până la **400 corone** bucata. — Comande după plac.

Asemenea tot felul de **Reparaturî** prompt şi ieftin

Deci rog pe On. public pentru sprijinirea şi increderea de până acum.

Cu totă stima

EUGENIŪ PRECUPŪ,

măestru lăcătuş.

Strada Castelului de sus nr. 28.

1—6